

18. 5.-22. 5. 2020

PON, 18. 5.

No, še v tem tednu takole, naslednji teden pa v šolskih klopeh. Takole bomo zaključili književnost, v **šolo pa prinesite DZ in ZVEZKE ZA JEZIKOVNI POUK ter ZVEZKE ZA KNJIŽEVNOST.**

Zapis v zvezke:

Čas 2. svetovne vojne (Čas NOB)

(1941-1945)

Času med obema vojnama je sledilo obdobje 2. svetovne vojne, ki je tudi z vidika umetnosti povsem nekaj drugega kot umetnost sicer.

Kaj se dogaja med drugo svetovno vojno?

Ali tudi v tem času nastaja umetnost?

Književnost tega obdobja se je razvila tesno povezana z NOB (narodno osvobodilnim bojem) in gibanjem zoper okupatorja.

Ustvarjali so na osvobojenih ozemljih in v partizanskih enotah ter taboriščih.

Največ je bilo lirike, nekaj krajših dramskih besedil.

Književnost je predvsem vzpodbujala k boju proti okupatorju in budila zavest do domovine.

Najpomembnejši predstavniki, ki so v tem času ustvarjali so bili:

VLADIMIR PAVŠIČ- MATEJ BOR

KAREL DESTOVNIK KAJUH

OTON ŽUPANČIČ

V berilu je na str. 108 Kajuhova pesem, ki ima naslov Jesenska. Preberite jo in razmislite: Kdaj se pesem dogaja? Kdo so pesnikovi tovariši? Kdaj ljudje hrepenijo po svobodi? Bi človek brez upanja preživel? Kaj je sporočilo pesmi?

TOR, 19. 5.

Takole smo »pripotovali« do sodobne književnosti, ki je začela nastajati po koncu 2. vojne in nastaja še danes.

Tu moramo ponovno poudariti, da se izraza MODERNA (1899-1918) kot poimenovanje obdobja in SODOBNA (1945- KOT KNJIŽEVNOST- nikakor ne moreta enačiti.

Zapis v zvezke:

SODOBNA KNJIŽEVNOST

(1945-

To je književnost, ki pripada našemu, sedanjemu času. Glavna značilnost te književnosti je, da svoje motive, teme in ideje povezuje z najpomembnejšimi družbenimi, narodnimi in kulturnimi vprašanji časa, v katerem nastaja. Izraz se uporablja kot splošno ime za književnost, ki pripada našemu sedanjemu času, pri čemer je obseg tega časa zelo »raztegljiv«. Sodobna slovenska književnost se začne po letu 1950.

Po vojni se je književno ustvarjanje zelo razširilo, tako glede zvrsti kot tematike.

Takoj po vojni je bil seveda v ospredju še vedno boj proti okupatorju, kolikor bolj se je ta oddaljeval, toliko bolj so se pojavljale nove tematike: ljubezen, človekov vsakdan, po letu 1985 pa tudi t.i. tabu teme - problematika mladih (droge, bolezni sodobnega časa -anoreksija, bulimija, razdrte družine, nasilje v družinah, drugačnost....)

Vedno več je literature, ki je namenjena mladim.

Veliko je ustvarjalcev kot so: Niko Grafenauer, Janez Menart, Svetlana Makarovič, Janja Vidmar, Desa Muck, Ivan Sivec, Tone Partljič, Tone Pavček, Boris A. Novak ...

ČET, 21. 5.

Zapis v zvezke:

Boris A. Novak: Narcis in Eho

[Preberi pesem v berilu str. 162, nato si oglej power point predstavitev in v zvezek zapiši povzetek vsebine.](#)

PET, 22. 5.

GREGOR STRNIŠA: ORION

Razmisli:

Ali veš, kaj je Orion? Orion je ozvezdje sedmih zvezd, razporejenih v štirikotnik z nizom treh zvezd na sredini. Orion je med decembrom in marcem najsvetlejša ozvezdje na nebu. Njegovo značilno obliko so poznale že starodavne kulture po vsem svetu in okrog nje spletle številne legende. Orion pa je tudi naslov pesmi, ki jo bomo danes spoznali.

Odpri berilo na strani 18 in dvakrat na glas preberi pesem. Upoštevaj intonacijo, naglase in premore. Kakšna se ti zdi pesem? (V pomoč so ti lahko besede: vesela, živahna, otožna, žalostna, temačna ...)

Če imaš možnost, učni list natisni in reši (ter nalepi v zvezek), sicer pa odgovore napiši v zvezek.

1. Oglej si zunanjo zgradbo pesmi. Koliko kitic ima pesem? Kakšne so te kitice po številu verzov?

2. O čem govori pesem? Napiši vsebino pesmi po kiticah.

3. Pesem je (glede na temo):

a) miselna/refleksivna b) domovinska c) ljubezenska

Odgovor utemelji.

4. Razpoloženje izpovedovalca je:

a) žalostno b) veselo c) otožno

5. V katerem letnem času se pesem dogaja?

6. V pesmi je ljubezen predstavljena s/z:

a) hrastom b) Orionom c) mladim parom

7. Kdo pripoveduje pesem? Izpiši verz, ki ti to pove.

8. Kako je v pesmi opisan Orion? Izpiši kitico, ki ga opisuje.

9. Kako je opisan hrast v 2. in kako v 7. kitici? Kaj meniš, kaj je želel pesnik s to prisposodbo povedati?

10. Kako razumeš verz »Skoz mrak bo trepetala istih zvezd srebrna luč«?

11. Razmisli, kaj predstavljata Orion in mlad par. K vsakemu oblačku poveži dva pojma (iz modrega pravokotnika).

ORION	MLAD PAR
-------	----------

ČLOVEŠTVO	VESOLJE	MINLJIVOST	VEČNOST
-----------	---------	------------	---------

12. Poskusi s pomočjo 11. naloge zapisati sporočilo pesmi.

13. Pesem še enkrat preberi in poišči naslednja slogovna (pesniška) sredstva:
a) primero ali komparacijo:

b) okrasne pridevke:

c) poosebitev:

d) refren:

13. Strniša je v pesmi uporabil asonanco ali samoglasniški stik. To pomeni ujemanje samoglasnikov na koncu verza. Izpiši nekaj primerov asonance.

14. Zanimivost:

Ali veš, da je nekaj Strniševih pesmi uglasbenih, imenujemo jih popevke. Poleg pesmi Orion je njegova popevka tudi pesem Zemlja pleše. Obe pesmi je na Slovenski popevki (festivalu zabavne glasbe) zapela Marjana Deržaj. Leta 1962 je zapela pesem Zemlja pleše, leto kasneje pa Orion in prejela nagrado žirije.

Prisluhni pesmi <https://www.youtube.com/watch?v=sXgFZOhiXAw>

